

Børne- og Undervisningsudvalget

4200

Krifa
Klokhøjen 4

8200 Aarhus N

Tlf. 8911 2233

3. februar 2023

Begrænsninger i at vende tilbage til Skolepraktik, ”taber unge på gulvet”.

Kristelig Fagforening har gennem årene konstateret en række betænkelige uhensigtsmæssigheder i forhold til en erhvervsuddannelseselevs muligheder for at komme i skolepraktik efter et mislykket ordinært praktikforløb i en virksomhed.

Uhensigtsmæssighed 1:

En elev der ophæver elevforholdet i praktikvirksomheden på grund af væsentlig misligholdelse fra virksomhedens side i henhold til EUL § 61 er, som absolut hovedregel, afskåret fra at fortsætte i skolepraktik, hvis eleven ønsker at forfølge sit krav mod praktikvirksomheden jfr. EUL § 65. Muligheden for at fortsætte er udelukket, hvis der eksisterer en tvist mellem virksomheden og eleven. Dette hvad enten tvisten skyldes krænkelse af rettighederne i henhold til såvel forskelsbehandlingsloven, ligebehandlingsloven eller erhvervsuddannelsesloven. Med andre ord, må eleven opgive at forfølge sin ret for at fortsætte i skolepraktik. Det finder Kristelig Fagforening uhensigtsmæssigt.

Følgende fremgår af vejledningen side 27¹

Krifa er fællesbenævnelse
for Kristelig A-kasse og
Kristelig Fagforening

Hvis enten elev eller arbejdsgiver har indbragt spørgsmålet om, hvem der er skyld i ophævelsen af uddannelsesaftalen for det faglige udvalg eller Tvistighedsnævnet, kan eleven først optages, når der er truffet afgørelse eller indgået forlig om afslutning af tvistigheden, jf. § 119, stk. 2, i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser eller Tvistighedsnævnet har truffet afgørelse om skyldsspørgsmålet.

Bestemmelsen skal anvendes restriktivt. Der må ikke være tvivl om, at eleven uforskyldt har mistet uddannelsesaftalen. En eventuel tvivl kan således ikke komme eleven til gode.

Uhensigtsmæssighed 2:

Hvis en elev er i et uddannelsesforløb via skolepraktik og under dette forløb finder en praktikplads i en virksomhed, så er det næsten umuligt for eleven at vende tilbage til skolepraktik, hvis forløbet i virksomheden ophører.

¹ Skolepraktik i erhvervsuddannelserne Håndbog om praktikcentre, skolepraktikordningen og skolepraktikelevs retsstilling, Undervisningsministeriet Styrelsen for Undervisning og Kvalitet Juli 2018

Det skyldes at der pålægges eleven en særdeles tung bevisbyrde, idet eleven skal bevise, at årsagen til ophøret ikke skal søges i elevens forhold.

Formodningsreglen i vejledningen er, at ophøret altid er "selvforskyldt". Med andre ord, tager vejledningen udgangspunkt i, at det altid er eleven, "der er noget galt med".

Det er klart, at vi ser sager, hvor det forholder sig sådan, men vi ser lige så mange sager, hvor det forholder sig omvendt, og hvor eleven i flere tilfælde ikke kan løfte den meget tunge og ofte umulige bevisbyrde, der er nævnt i vejledningen.

Krifa ønsker at udfordre vejledningens restriktive fortolkning af begrebet "selvforskyldt", og vi håber udvalget vil tage initiativ til en ændring af vejledningen på det punkt.

Selvforskyldt

Vejledningen anfører følgende side 18, under punkt 3 C "Uforskyldt har mistet uddannelsesaftalen":

Selv hvis en elev mister sin uddannelsesaftale i prøvetiden, vil det være eleven, der skal løfte bevisbyrden for, at eleven har mistet sin uddannelsesaftale uforskyldt. Skolen bør så vidt muligt basere sin afgørelse på oplysninger fra dialog med både elev og virksomhed.

Skolerne skal, ved afgørelse om at eleven er selvforskyldt, give eleven en skriftlig begrundelse for dette således, at eleven har dette som grundlag for eventuel at klage over afgørelsen til det faglige udvalg, jf. § 66 j i lov om erhvervsuddannelser. Skolens begrundelse skal i argumentationen bygge på samme forhold, hvorefter eleven også i andre tilfælde (efter prøvetid), og ved ensidig ophævelse fra arbejdsgiverens side, vil blive erklæret for selvforskyldt. Bestemmelsen skal anvendes restriktivt. Der må ikke være tvivl om, at eleven uforskyldt har mistet uddannelsesaftalen. En eventuel tvivl kan således ikke komme eleven til gode.

Hvis virksomheden i forbindelse med forlig med en elev/faglig organisation har underskrevet en erklæring om, at eleven uforskyldt har mistet sin uddannelsesaftale, dvs. var uden skyld i opsigelsen, skal skolen acceptere denne erklæring.

Vejledningen ledsages af bilag 1 (side 49), der er en uddybende vejledning til håndtering af begrebet "uforskyldt har mistet uddannelsesaftalen".

Hvis en elev opsiges på grund af "dårlig kemi", fremgår det af vejledningen, at det er eleven der skal bevise, at det ikke er denne, der er årsagen til "den dårlige kemi".

Vejledningen anfører således side 50:

Eleven har bevisbyrden med hensyn til skyldsspørgsmålet, hvis der ikke er indgået forlig for det faglige udvalg, eller spørgsmålet har været forelagt Tvistighedsnævnet, jf. § 63 i lov om erhvervsuddannelser, og hvis forliget henholdsvis afgørelsen ikke indebærer en stillingtagen til skyldsspørgsmålet.

...

Den tidligere arbejdsgiver har ikke pligt til at medvirke i forbindelse hermed, men skolen kan efter omstændighederne være forpligtet til at anmode eleven om at bede sin tidligere arbejdsgiver om en udtalelse.

...

Det er ikke udelukket, at elever, der har mistet en uddannelsesaftale inden for prøvetiden, kan have været uforskyldt heri. I disse tilfælde kan det dog være vanskeligt for eleven at godtgøre eller sandsynliggøre, at det var uforskyldt, idet der ikke stilles krav om begrundelse for opsigelse af uddannelsesaftaler i prøvetiden, jf. § 60, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser.

...

Der er ikke fastsat nærmere regler om, hvorledes skolen skal udøve sit skøn om elevens skyld. Som udgangspunkt kan man dog sige, at eleven normalt ikke selv må have opsagt uddannelsesaftalen eller indgået aftale med den tidligere praktikvirksomhed om ophævelsen. Desuden vil det forhold, at "kemien" mellem eleven og praktikvirksomheden ikke passer sammen, i almindelighed føre til, at eleven ikke uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale.

Eksempelvis (tænkt eksempel med afsæt i den virkelighed, vi har set) vil en elev, der opsiges med begrundelsen "dårlig kemi" fordi vedkommende har en seksuel orientering som arbejdsgiveren ikke sympatiserer med, være afskåret fra at komme tilbage i skolepraktik, fordi begrundelsen fx lyder på "dårlig kemi", stå med en særdeles tung, for ikke at sige umulig, bevisbyrde, og er dermed afskåret fra at vende tilbage til skolepraktik for at fuldføre sin uddannelse.

Faktuelt eksempel fra sagsbehandlingen:

Krifas medlem var i skolepraktik og søgte sideløbende hermed ordinær praktikplads i en virksomhed.

Medlemmet fandt også et praktikforløb, men hun blev opsagt i prøveperioden, fordi hun åbenbart ikke helt levede op til virksomhedens forventninger, idet virksomheden havde en forventning om, at eleven havde lært noget, som hun reelt ikke havde modtaget undervisning i. Eleven havde ikke givet urigtige oplysninger under ansættelsessamtalen og den konkrete faglighed blev ikke berørt.

Eleven søgte derefter tilbage til skolepraktik, men blev afvist. Eleven kunne nemlig ikke løfte den tunge bevisbyrde for, at den skuffede forventning hos virksomheden, ikke kunne tilregnes hende, på trods af at det var den selv samme skole, der tidligere havde undervist hende.

Eleven står nu uden uddannelse.

Afsluttende bemærkninger:

Krifa ser med bekymring på, at unge i starten af deres erhvervskarriere for det første mødes med mistro, for det andet pålægges en helt urimelig bevisbyrde, og for det tredje afskæres fra at få en faglig uddannelse på grund af rigide regler.

I en tid, hvor der er fokus på at få unge i gang med en erhvervsuddannelse² forekommer det u hensigtsmæssigt på denne måde at forhindre unge i at fortsætte deres uddannelse i skolepraktik.

Vi ønsker ikke med denne henvendelse at udvalget forholder sig til de konkrete enkeltsager, men vi ønsker som nævnt tidligere at udvalget forholder sig til den

² Jfr. statsminister Mette Frederiksens nytårstale den 1. januar 2023

restriktive fortolkning af begrebet selvforskyldt, så flere unge får chancen for at færdiggøre en uddannelse.

Vi stiller os til rådighed hvis der er spørgsmål, lige som vi naturligvis gerne møder frem hvis der er behov for det.

Venlig hilsen

Allan Bruhn
Politisk konsulent